

Ірина Дида

к. арх., доцент,

Кафедра дизайну та основ архітектури, Інститут архітектури,

Національний університет «Львівська політехніка»

ПЕДАГОГІЧНА МЕТОДИКА РОМАНА ЛИПКИ В АСПЕКТІ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ

Навчаючись в університеті, кожен зустрічається з широким колом викладачів. Але через роки колишні випускники згадують не всіх. Час – не тільки найкращий лікар, - він ще й строгий арбітр, який залишає в людській пам'яті тих педагогів, які вміли справді навчити, а не просто відпрацювати години. До таких викладачів належав Роман Липка. Важко знайти архітектора, який навчався у Львівській політехніці до 1999 року і не запам'ятав на все життя його лекції про історію архітектури. В чому причина такого педагогічного успіху?

Для об'єктивного аналізу важливо порівняти власні враження зі спогадами випускників інших років. Богдан Посацький, що слухав лекції Романа Липки у 1959 р., згадує: «Лірично, тихим голосом розповідав про історію архітектури старший викладач Роман Липка, майстерно рисує креслами на дошці шедеври світової архітектури... Ми заморожено слухали про далекі піраміди й величні храми, архітектурні стилі і знаменитих зодчих, а потім сумлінно тушшю калькували з книжок фасади історичних будівель» [1]. Наприкінці 70-х рр. XX ст. Роман Миколайович зберіг свою методику викладання, залишився обов'язковий альбом з замальовками архітектурних пам'яток, лише рисунки на дошці йому вже допомагали робити асистенти.

Аналіз методики викладання Романа Липки дозволяє виділити ряд чинників педагогічної ефективності його лекцій.

1. Глибокі знання предмету і щире захоплення тематикою. Бібліографія наукових праць Романа Липки це підтверджує – історія архітектури, творчість львівських архітекторів були постійною темою його досліджень.

2. Вибір об'єктів, що розглядаються на лекції, і спосіб подачі матеріалу. Роман Миколайович вмів з усієї архітектурної спадщини світу вибрати такі характерні споруди, які дозволяли йому доступно пояснити особливості кожного архітектурного стилю. Він не намагався на лекції будь-що встигнути показати і озвучити максимальну кількість інформації. Його мова була спокійною, виразною, важливі положення він повторював двічі, щоб студенти змогли записати. Цей впевнений спокій допомагав зосередитись і добре вникнути в суть лекції.

3. Супровід лекцій малюнками на дошці, які студенти перемальовували собі в конспекти. Оскільки фасади і плани виникали поступово, у всіх на очах, можна було краще зрозуміти логіку їх композиції, конструктивну побудову, зрештою, був час точніше їх скопіювати. Інформація сприймалась не лише на слух, але й через очі і руки, тому запам'ятовувалась краще.

4. Обов'язковий альбом з власноручно виконаними графічними начерками пам'яток архітектури різних стилів і різних країн, в процесі виконання якого студент повторював і добре запам'ятовував весь лекційний курс.

5. Особиста харизма лектора, його власний стиль розмови і поведінки. У випадку Романа Миколайовича цей стиль навіював асоціації з передвоєнною Європою, і певним чином сприяв ситуації, коли лектор становив зі своїм улюбленим навчальним предметом одну нероздільну цілість. Це робило враження і запам'ятовувалося надовго.

Чи реально застосувати лекторський досвід Романа Липки в сучасних умовах, при доступності інтернет-ресурсів, наявності проєкторів, скороченні аудиторних годин? Умови змінилися, особливу харизму Романа Миколайовича не повернути, але з його викладацького досвіду впливають актуальні для нас висновки: 1) складаючи план лекції, треба виходити з принципу переважання якості над кількістю: відповідально ставитись до вибору об'єктів, пам'ятаючи, що кінцевою метою є засвоєння студентом конкретних знань; 2) власноручні замальовки, як під час лекції, так і в процесі самостійної підготовки, є необхідною умовою тривалого засвоєння матеріалу, тому їх не можна відмінити навіть під прапором впровадження нових технологій в навчальний процес.

1. Посацький Б. Погляд на далеке та близьке. – Львів: Сполом, 2018.- 536 с. - С.198